

עפ"ת 43613/07/16 - אהרון רירי טויזר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 43613-07-16 טויזר(אסיר) נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט גד גדעון

המערער: אהרון רירי טויזר ע"י ב"כ עו"ד שירי שפר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אביב דמרי

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום הנכבד לתעבורה בבאר שבע (כב' השופטת איילת גרבי), בתיק ת.ד. 3464-01-12, מיום 14.6.16, אשר במסגרתו נגזר על המערער, עונש מאסר בן ארבעה חודשים בפועל מאחורי סורג ובריח, לצד עונשים נוספים ובהם מאסר מותנה, קנס, פסילת רשיון, פסילה מותנית וחתימת התחייבות.

2. כתב האישום שהוגש נגד המערער בבית המשפט קמא, ייחס לו ביצוע עבירות נהיגה רשלנית לפי סעיף 62(2) בקשר עם סעיף 38(2) לפקודת התעבורה, אי מתן זכות קדימה להולך רגל במעצר חציה לפי תקנה 67(א) לתקנות התעבורה, גרימת תאונת דרכים נזק וחבלה, לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות, נהיגה במהירות בלתי סבירה לפי תקנה 51 לתקנות וסעיף 38(2) לפקודה, וכן חבלות של ממש לפי סעיף 38(3) לתעבורה.

עבירות אלה ביצע המערער, על פי האמור בכתב האישום, ביום 21.9.11, כאשר נהג ברכבו ברח' שאול המלך בבאר שבע, ברשלנות ובמהירות בלתי סבירה שלא התאימה לתנאי הדרך, וגרם לתאונת דרכים. זאת, כאשר פגע בחזית רכבו בהולכת רגל, אשר חצתה באותה עת את הכביש בו נסע המערער, במעבר חציה המסומן כדיון. כתוצאה מן התאונה, נחבלה הולכת הרגל, חבלות של ממש, ונגרמו לה שברים מרובים ברבים מחלקי גופה, לרבות שברים בצלעות, שבר בשוק שמאל, שברים באגן, שברים בעצם האף, וחתכים בפניה. הולכת הרגל נזקקה, עקב החבלות שספגה, לטיפול רפואי, אשר כלל ניתוחים, וכן שיקום ארוך בבית החולים לוינסטין.

המערער כפר בתחילה בעובדות כתב האישום, אך לאחר דחיות רבות, בשל סיבות שלא היו תלויות בו, ולאחר שהתקיים הליך גישור בפני כב' השופט אלון אופיר, חזר בו המערער, ביום 20.4.15, מכפירתו, והורשע בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

עם מתן הכרעת הדין, הורה בית המשפט קמא, על הגשת תסקיר שירות המבחן לענין העונש. במסגרת התסקיר (שהוגש ביום 31.12.15), סקר שירות המבחן, את נסיבותיו האישיות של המערער, ואת רקעו המשפחתי, שאינם קלים. שירות המבחן ציין, כי לחובת המערער 6 הרשעות פליליות בעבירות רכוש, אלימות, מרמה ועוד, אשר בגינם נדון לעונשי מאסר מותנה, קנסות ועונשים שיקומיים, כאשר ההרשעה האחרונה משנת 2012, בגין עבירה שביצע בשנת 2010. עוד ציין שירות המבחן, כי למערער 17 הרשעות קודמות בתחום התעבורה. המערער מסר לשירות המבחן, תיאור של נסיבות התרחשות התאונה, ולטענתו, התפרצה הולכת הרגל לכביש לאחר שירדה מהאוטובוס, כאשר הוא בלם את רכבו ופגע בה. לתפיסתו, נהג באופן תקין. המערער גם הביע דאגה לנפגעת, וצער, על הנזק שגרם לה. שירות המבחן עמד על שאיפתו של המערער לתפקד באורח נורמטיבי, ועל השינוי החיובי בהתנהגותו בשנים האחרונות, לרבות השתלבותו בעבודה, הקמת משפחה, ותפקודו החיובי כאב לילדיו. שירות המבחן המליץ, נוכח השינוי החיובי בהתנהגותו של המערער, להטיל עליו ענישה שיקומית וצו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 400 שעות, לצד פיצוי כספי לנפגעת, ומאסר מותנה.

לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לענין העונש, הורה בית המשפט קמא, על עריכת חוות דעת הממונה על עבודות השירות. המערער התייצב לפני הממונה, אך סירב לבצע עבודות שירות כאשר בדיון הבא הסבירו, הוא וסגוריתו, כי יבצר ממנו לבצע עבודות שירות שכן הדבר יפגע בפרנסתו, ויגרום לפיטוריו מעבודתו.

במסגרת גזר הדין, סקר בית המשפט קמא, את טיעוני הצדדים, לרבות הפסיקה שאזכרו לענין קביעת מתחם העונש הראוי. בהמשך קבע, כי מתחם העונש ההולם בגין עבירה של נהיגה רשלנית אשר גרמה לחבלות של ממש אצל הנפגע, בנסיבות בהן התרחשה הפגיעה בעת חציית כביש במעבר חציה, נע בין פסילת רישיון לתקופה של מספר חודשים, מעבר לפסילת המינימום של 3 חודשים, לצד עונשי מאסר מותנה, או של"צ, עבור בתקופת פסילה ממושכת לצד מאסר בדרך של עבודות שירות, ועד פסילת רישיון למספר שנות מאסר, לצד מאסר מאחורי סורג ובריה, לתקופה של עד 9 חודשים.

בית המשפט קמא בחן את רשלנותו של המערער, נוכח נסיבות התאונה, כפי שעלו מטענות הצדדים. בהעדר מחלוקת לענין חומר הפגיעה בהולכת הרגל, התמקדה הסניגורית בטיעוניה בפני בית המשפט קמא, ברשלנות נטענת מצד הולכת הרגל, באופן חציית הכביש בחוסר זהירות, וברשלנות נטענת מצד נהג מונית, אשר החנה לטענת המערער את מוניתו, חניה אסורה, כמטר וחצי לפני מעבר החציה, ושוחח בטלפון, לצד המדרכה שסומנה באדום-לבן. לטענתה, היתה להתנהגות כל אחד מהם, תרומה משמעותית להתרחשות התאונה. בית המשפט קמא קבע, כי אשמה התורם הנטען של הולכת הרגל, לא הוכח, באשר לא הובאו על ידי הנאשם ראיות של ממש להוכחת הטענה, וגם בוחן התנועה שהעיד מטעם המשיבה לא נחקר לענין זה, ובאשר לשדה הראיה של הנאשם, והשפעתו על התרחשות התאונה. בית המשפט קמא לא קבע ממצא מפורש, לענין רשלנותו הנטענת של נהג המונית.

בית המשפט קמא סבר כי בנסיבות, נהג המערער בחוסר זהירות, בהתקרבו למעבר חציה, כאשר היה צריך לצפות כי הולכי רגל יחצו אותו, ולא האט את מהירותו במידה הנדרשת, ועל כן, הרי מידת רשלנותו הינה "**ברף הבינוני עד גבוה**". (סעיף 20 לגזר הדין).

לעניין חלוף הזמן מאז התרחשות התאונה ועד מתן גזר הדין, וביחס לטענת הסניגורית בדבר אחריות המשיבה לחלוף הזמן, בעיקר בשל דחיית דיונים מסיבות שהיו תלויות במשיבה, ציין בית המשפט קמא, כי המערער מצדו, לא נקט בכל פעולה למניעת עיכובים אלה, ולא ביקש להחיש את סיום ההליך.

בית המשפט סקר את הפגיעות שנגרמו להולכת הרגל, וציין כי: "כיום איננה מתפקדת, נמצאת בבית במצב נפשי קשה והוכרה על ידי המוסד לביטוח לאומי כנכה ב - 95 אחוז נכות לצמיתות...עברה לאחר התאונה ניתוח לתיקון שבר ב TIBIA עם קיבוע ע"י פלטות וברגים, ומאז מסתובבת עם הליכון, ואינה יכולה לדרוך על רגל שמאל...ישנה רק 4 שעות בלילה...מצב רוחה ירוד וכמעט ואינה מתפקדת במסגרת הביתית, מטופלת בתרופות ומצויה תחת מעקב פסיכיאטרי. מדובר אם כן בחבלות קשות ביותר - באישה הולכת רגל במעבר חציה, כבת 44 - בלבד בעת התאונה, אשר תוצאותיה ניכרות בה היטב למרבה הצער, אף בחלוף כ - 5 שנים מהתאונה". (סעיף 22 לגזר הדין).

עוד פירט בית המשפט קמא, את האמור בתסקיר שירות המבחן, לרבות נסיבות חייו הלא קלות של המערער, הרשעותיו בתחום הפלילי ובתחום התעבורה, והמלצת שירות המבחן להטלת של"צ, כמפורט לעיל. בית המשפט קמא ציין, כי שקל את האפשרות להסתפק בעונש של מאסר בדרך של עבודות שירות, אלא שנוכח התנגדות המערער לביצוע עבודות שירות, אין אפשרות זו עומדת עוד על הפרק.

בית המשפט קמא קבע כי אין לקבל את המלצת שירות המבחן, נוכח עמדתו העונשית המקלה, אשר לסברת בית המשפט קמא, אין בה להלום את מידת רשלנותו של המערער, כפי שהוכחה, ואת חומרת הפגיעה בהולכת הרגל.

בית המשפט קמא השית על המערער, כאמור, עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריש לתקופה של 4 חודשים, מאסר מותנה בן 2 חודשים לשנתיים מיום מתן גזר הדין, פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 30 חודשים, פסילת רישיון מותנית של 6 חודשים לתקופה של 3 שנים וחתימת התחייבות בסך 8,000 ₪.

3. לאחר שניתן גזר הדין מושא הערעור, ע"י בית המשפט קמא, נדון המערער בגין עבירת תעבורה נוספת שביצע, הורשע, ונגזר עליו עונש מאסר בן שלושה חודשים, אותו החל לרצות טרם הדיון בערעור. לפיכך, הובא המערער לדיון, כאסיר.

4. יצוין, כי ביום 26.7.16 סמוך לאחר הגשת הערעור, נעתר בית המשפט (כב' הנשיא, כתארו אז, י. אלון) לבקשת הסניגורית, ועיכב את ביצוע עונש המאסר. זאת, בהסכמת המשיבה.

במהלך הדיון בערעור, בוטל עיכוב הביצוע לבקשת הסניגורית. כתוצאה מכך, והיות שבית המשפט אשר גזר את דינו של המערער למאסר בהליך האחר, לא קבע כי העונש ירוצה במצטבר לעונש שהוטל עליו בענייננו, החל המערער לשאת בעונש המאסר שנגזר עליו על ידי בית המשפט קמא, עם ביטול עיכוב הביצוע, בחופף לעונש המאסר שהוטל עליו בתיק האחר.

5. בהודעת הערעור ובמסגרת הדיון שהתקיים, חזרה הסניגורית, על טענותיה, בדבר תרומת רשלנותם, לשיטתה, של הולכת הרגל ושל נהג המונית.

עוד טענה, כי בית המשפט קמא טעה בקביעת מתחם העונש ההולם את העבירה, והחמיר יתר המידה בקביעת טווחי המתחם. לטענתה, ככלל, יש לצמצם את השימוש בעונש מאסר, במקרים של עבירות רשלנות. טענותיה אלה, סמכה על פסיקה.

הסניגורית טענה, כי העונש שגזר בית המשפט קמא על המערער, מכביד ביותר, וחורג מן הסביר, הן לענין עונש המאסר, והן לענין עונש הפסילה, משום שלא נתן משקל מספיק לנסיבותיו האישיות של המערער, לרבות שיקומו המוצלח המתבטא בהתנהלות נורמטיבית בשנים האחרונות, ומשום שלא נתן משקל ראוי להמלצות התסקיר, להודייתו של המערער אשר חסכה את שמיעת הראיות, ולהתמשכות ההליכים שלא בעטיו של המערער.

עוד טענה, כי בית המשפט קמא הגזים, במידת הרשלנות שייחס למערער, וייחס משקל יתר לתוצאות התאונה, ולמצבה הרפואי הקשה של הולכת הרגל, עקב התאונה.

הסניגורית טענה, כי נוכח נסיבותיו של המערער, נסיבות ביצוע העבירה, לרבות רשלנותם הנטענת של הולכת הרגל ונהג המונית, ועל רקע המלצת שירות המבחן, נכון היה להסתפק בהטלת עונש של של"צ, לצד פסילת רישיון קצרה משהטיל בית המשפט קמא על המערער.

6. כטיעון חילופי טענה הסניגורית כי יש להסתפק בעונש מאסר בדרך של עבודות שירות, על אף העמדה שהביע המערער בפני הממונה על עבודות השירות. לפיכך, ומבלי לקבוע מסמרות, הופנה המערער בשנית אל הממונה על עבודות השירות.

בחוות דעתו מיום 22.9.16 מצא הממונה את המערער מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות, ודיווח כי המערער הביע הסכמה לכך, לאחר שהוסברו לו תנאי ריצוי המאסר בדרך זו. הממונה המליץ על כן, על ריצוי העונש בעבודות שירות בבסיס צבאי באיזור הדרום, החל מיום 23.1.2017.

סמוך לאחר קבלת חוות הדעת, הורשו הצדדים להשלים טיעוניהם במסגרת הערעור, ביחס לאפשרות של ריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

ב"כ המערער הודיעה במסגרת הטיעון המשלים, כי המערער חוזר על בקשתו החלופית להמרת עונש המאסר בפועל, בעבודות שירות, והוסיפה וטענה בין היתר, כדלקמן:

"המערער מבין כי אם יחליט כבוד בית המשפט כי המאסר יבוצע בדרך של עבודות שירות - ייתכן

ותוארך תקופת המאסר... יודגש כי גם כבוד בית המשפט קמא נכון היה לשקול ריצויו של עונש המאסר בתיק זה בעבודות שירות - ולכן... הופנה המערער ע"י כבוד בית המשפט קמא לקבלת חוות דעת הממונה... המערער, אשר חשש כי יפוט, הודיע לממונה כי לא יוכל לבצע עבודות שירות. המערער, תלה יהבו בתסקיר אשר הונח בפני כבוד בית המשפט קמא אשר המליץ על של"צ בהיקף נרחב... המערער, המבין עתה כי הברירה העומדת בפניו הינה ריצויו של עונש המאסר בפועל בן 4 חודשים או ריצויו תקופת מאסר ארוכה יותר בעבודות שירות, מביע הסכמתו לריצויו מאסרו בדרך של עבודות שירות... כבוד בית המשפט המחוזי מתבקש ליתן ביטוי בפסק דינו לכוונתו המקורית של כבוד בית המשפט קמא ולא להחמיר מעבר לה... המערער, מרצה כעת עונש מאסר בפועל בן 3 חודשים ויום בעניין אחר. הואיל ושני עונשי המאסר הם בחופף - יכול היה לרצות עונש אחד נוסף של עונש מאסר בפועל... תחת זאת, המערער, אשר לא ריצה בעבר עונש מאסר בפועל ומשפחתו זקוקה לו, מבקר לרצות מאסר בן 4 חודשים ולמעלה מכך - בעבודות שירות...".

בפתח הדיון היום, הביע גם המערער הסכמתו להארכת תקופת המאסר, מקום שיותר לו לשאת את המאסר בדרך של עבודות שירות.

7. ב"כ המשיבה סבר, כי לא נפלה כל טעות בגזר הדין, וכי העונש שגזר בית המשפט קמא על המערער, אינו חורג מן הראוי.

ב"כ המשיבה הדגיש כי לחובת המערער 6 הרשעות פליליות קודמות ו- 19 הרשעות קודמות בתחום התעבורה (נכון למועד הדיון בערעור). עוד הדגיש, את החומרה בכך שהמערער נדון, לאחר מתן גזר דינו של בית המשפט קמא, לעונש מאסר נוסף.

במסגרת הטיעון המשלים, לעניין האפשרות של ריצויו עונש המאסר בדרך של עבודות שירות, כאמור לעיל, טען בא כח המשיבה, כי אין מקום לפעול באופן זה, משום לא נפלה טעות לעניין זה בגזר דינו של בית המשפט קמא. עוד טען בין היתר, כי "... נכונים הם הדברים ביתר שאת כיום כשבסופו של יום עסקינן בחודש מאסר אחד ויחיד אשר התווסף לשלושת חודשי המאסר שהנאשם ממילא ירצה... בנוסף, המשיבה טען כי ביצוע עבודות שירות איננו "עונש כבקשתך". המשיבה טען כי קבלת ערעור זה תעביר מסר שגוי לנאשם זה ולנאשמים ככלל. העברת מסר בו ידעו נאשמים כי ככל שיכשילו את חוות דעת הממונה וככל שבית משפט קמא יטיל עונש מאסר מוחשי, שהרי ידעו אלו כי בכל מקרה יוכלו הם להגיש ערעור ולבקש כי ישלחו לחוות דעת ממונה בשנית, שכן לא הרי עדיף מאסר בעבודות שירות מאשר מאסר מאחורי סורג ובריח!"

8. סבורני, כי יש לדחות את כל טענות המערער נגד גזר דינו של בית המשפט קמא. יחד עם זאת, בנסיבות המיוחדות שנוצרו, על רקע עונש המאסר הנוסף שמרצה המערער, וכמפורט להלן, מצאתי כי נכון יהיה להיעתר לבקשתו החלופית של המערער, ולהורות על ריצויו המאסר בדרך של עבודות שירות, תוך הארכת תקופת המאסר.

דעתי, כי אין מקום להתערב, בקביעת בית המשפט קמא, לפיה לא הוכחה טענת המערער, בדבר רשלנותה של הולכת הרגל באופן חציית הכביש, ובנימוקיו לענין זה.

אשר לרשלנותו הנטענת של נהג המונית, הרי שגם אם נקבל את הטענה, בדבר עצם התנהגותו הרשלנית, הרי שאין בה, לסברתי, בנסיבות שהוכחו, להפחית מרשלנותו של המערער. זאת, באשר בין אם חונה רכב סמוך למעבר חצייה שלא כדין, ובין אם רכב עוצר לפני מעבר חצייה כדין, כדי לאפשר חציית הכביש להולכי רגל, הרי שנהג המתקרב למעבר חצייה, ושדה הראיה שלו אל עבר המדרכה מוגבל, בשל רכב העומד לפני מעבר החצייה, חייב להאט את מהירות נסיעתו במידה ניכרת, ואף לעצור, במקרים הצריכים לכך, מתוך צפיית האפשרות, כי הולך רגל יחצה את הכביש, מבלי שיראה את הרכב המתקרב. בענייננו הוכח, כי המערער לא נהג כנדרש, ואחריותו לתאונה ולתוצאותיה, בעינה עומדת.

סבורני, כי העונש שהושת על המערער, במסגרת גזר הדין, על רכיביו השונים, מאוזן וראוי, נוכח הנסיבות שהוכחו, ובהינתן חוות דעת הממונה אשר שללה הטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות - כפי שהתכוון בית משפט קמא מתחילה לגזור על המערער - נוכח סירובו של המערער באותו שלב, לשאת בעונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

זאת, גם בהינתן הטעמים העומדים לזכות המערער, לרבות נסיבותיו האישיות, התנהלותו הנורמטיבית בשנים האחרונות, חלוף הזמן מעת התרחשות התאונה ועד מועד מתן גזר הדין, חזרת המערער מכפירה, והודייתו בביצוע העבירה, אשר חסכה שמיעת ראיות, וביטאה נטילת אחריות על מעשיו, והתרשמות שירות המבחן. אלמלא נסיבות אלה, נוכח תוצאותיה הקשות של התאונה, ונוכח הרשעותיו הקודמות של המערער בתחום התעבורה ובפליליים יש להניח כי העונש היה מוטל על המערער היה ממוקם גבוה יותר במסגרת המתחם, וקרוב יותר לקצהו העליון.

על אף כל האמור, נכון לסברתי להמיר את עונש המאסר מאחורי סורג ובריח שהטיל בית המשפט קמא על המערער, בעונש מאסר בדרך של עבודות שירות -

ככלל, אין מקום לנהוג לעניין ריצוי עונש בדרך של עבודות שירות, על פי גחמותיו של נאשם, ולהפוך את הליך הערעור, למקצה שיפורים, אשר יאפשר לנאשם לסרב לביצוע עבודות שירות בהזדמנות הראשונה שניתנת לו לכך, מתוך סברה שאם תכזב ציפיותו לעונש קל יותר, ויטל עליו עונש מאסר, יוכל בכל זאת לשאתו בעבודות שירות, אם רק ישנה עמדתו המוצהרת לעניין זה במסגרת הערעור.

עם זאת, בענייננו נכון בכל זאת, לקבל את בקשתו החלופית של המערער. זאת, משום שמעבר לכך שבית המשפט קמא סבר מתחילה, כי העונש הראוי הינו מאסר בדרך של עבודות שירות, הרי שנוכח עונש המאסר אשר נגזר על המערער בהליך האחר, וכאשר העונשים מרצים בחופף זה לזה, כמפורט לעיל, בסופו של יום, אם יוותר עונש המאסר שנגזר על המערער על כנו, ירצה המערער בפועל רק כחודש מאסר אחד נוסף מעבר

לעונש המאסר האחר שהוא מרצה. במצב זה, עונש מאסר לתקופה של 6 חודשים בדרך של עבודות שירות, אינו נופל בחומרתו, בפועל מן העונש אותו צפוי היה המערער לרצות ע"פ גזר הדין, ועשוי להלום יותר את שיקול הגמול בגין מעשיו. נדמה גם, כי תועלתו הכוללת של עונש זה, לעניין יתר שיקולי הענישה, תהא גבוהה יותר.

9. לפיכך, על אף שלא נמצא פגם בגזר דינו של בית משפט קמא, כמפורט לעיל, ונוכח האמור בהשלמת הטיעון מטעם המערער (לרבות הסכמתו להארכת תקופת המאסר), מתקבל הערעור במובן זה, שתחת עונש המאסר בפועל שגזר בית המשפט קמא על המערער, מוטל עליו בזה, עונש מאסר לתקופה של 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות, בניכוי ימי מאסרו של המערער - מיום 11.9.16 (מועד ביטול עיכוב הביצוע) ועד היום. המערער יתייצב לריצוי יתרת העונש במשרדי הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז הדרום סמוך לכלא אשל, ביום 23.01.2017 בשעה 08:00. אין שינוי ביתר רכיבי גזר הדין.

ניתן היום, ח' בתשרי התשע"ז, 10 באוקטובר 2016, במעמד הצדדים.

גד גדעון, שופט